

Список використаних джерел

1. Дьяченко Т. Про користь білінгвізму [Електронний ресурс] / Т. Дьяченко. – Режим доступу: http://psychologis.com.ua/o_polze_bilingvizma.htm. – Назва з екрана.

2. Тараненко О. О. Українсько-російські мовні контакти [Електронний ресурс] / О. О. Тараненко // Українська мова. Енциклопедія: – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um129.htm>. – Назва з екрана.

Івчук Ю. В., здобувач ступеня вищої освіти навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: старший викладач кафедри юридичного документознавства Національної академії внутрішніх справ
Проценко Г. П.

МОВНА СИТУАЦІЯ НА ЗАКАРПАТТІ

Заговори, щоб я тебе побачив.
Сократ

Нинішню мовну ситуацію в Україні слід розглядати як результат незавершеного асиміляційного процесу примусового перетворення україномовної спільноти на російськомовну. Мовна ситуація та проблема статусу мов в Україні постійно перебувають у центрі уваги, а протистояння політичних сил і соціологічний аналіз цих проблем у нашій країні відсутній. Варто згадати у цьому контексті нещодавно прийнятий Закон України « Про освіту», який неабияк вплинув на подальшу долю української мови в нашій країні.

Українців нерідко тривожить той факт, що значна кількість співвітчизників не розмовляє державною мовою. При цьому найчастіше спадає на думку східна частина країни, центр, південь – у контексті російської мови.

Водночас на Західній Україні є цілі села, населення яких узагалі не говорить українською і навіть не розуміє її. Та й самі назви сіл, зокрема на Закарпатті, часом складно піддаються слов'янській вимові (Ботфалва, Гуняді, Тийглаш).

На мові закарпатців позначилася історія їхнього краю: лише упродовж ХХ ст. Закарпаття належало кільком державам, були й такі періоди, коли його територія підпорядковувалася одночасно різним державам, кожна з яких мала власну політику. Тому у різні роки статус державної тут мали угорська, чеська («чехословацька»), російська і українська мови.

Потрапивши у деякі села поблизу угорського кордону, можна засумніватися чи це територія України. Мешканці цілих сіл тут спілкуються виключно угорською. Мало хто з людей може відповісти на запитання україномовного гостя або зробити це у кращому разі «ламаную» російською.

Переважно румунською мовою розмовляють сім'ї сіл Тячівського району – Глибокий Потік, Пещера, Добрік, Плаоц.

У колись німецькомовних селах Мукачівського району (Шенборн, Софія, Павшино) досі живуть шваби – нащадки німецького субетносу, які не так добре зберегли свою мову, як угорці і румуни.

За експертною інформацією директора Карпатського центру полігрових досліджень, до 20 % закарпатців спілкуються не українською мовою. Це здебільшого росіяни (60 %), роми (10 %), угорці і румуни (30 %). Сьогодні на Закарпатті немає спільної мови для всіх: жодної такої мови не існує, якою б – незалежно від віку, освіти, місця проживання або національності – володіли всі жителі цього регіону.

Окрім названих вище мов, чимало закарпатців, особливо молодь, послуговуються ще й іншим сумнозвісним засобом спілкування – суржиком. Суржик є найчастіше результатом того, що людина не просто пристосовується до нового середовища, а з усіх сил намагається перейняти чужого, щоб стати своїм серед чужих.

Є так звана специфіка спілкування в області, кожен район якої має власні діалектні слова, незрозумілі часом навіть мешканцям сусідніх сіл.

Складність практичної ситуації у нашій країні полягає в тому, що чимало учнів шкіл національних меншин не знають української мови! Президент під час виступу в ПАРС згадав про Берегово, де 75 % випускників шкіл не склали іспиту з української мови. Це також справді прогнозована дискримінація цих дітей на майбутнє у своїй державі. Нам це дійсно треба

виправляти. І те, що загальною мовою навчання в Україні є зараз державна мова, спрямовано на виправлення цієї ситуації, також це важливо і з погляду національної безпеки. У Резолюції ПАРЄ 2189(2017) відзначено, що знання державної мови — чинник соціальної інтеграції, і держави обґрунтовано вимагають, аби державна мова була мовою освіти для всіх.

Отже, мовне питання є важливим складником ширшої проблеми – української ідентичності, позаяк, як правило, власне мова вважається підґрунтям цієї ідентичності. Саме тому це питання намертво вплетене в історію пошуків, обстоювання та відстоювання згаданої ідентичності українців.

Супрунчук О. О., курсант навчально-наукового інституту №1 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент кафедри юридичного документознавства Національної академії внутрішніх справ *Усачова К. С.*

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОГО МОВЛЕННЯ ТА СПОСОБИ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ

Мовлення – це спілкування людей між собою за допомогою мови, тобто процес реалізації мовної діяльності.

Культура мови – галузь мовознавства, що займається утвердженням (кодифікацією) норм на всіх мовних рівнях. Використовуючи відомості історії української літературної мови, граматики, лексикології, словотвору, стилістики, культура мови виробляє наукові критерії в оцінюванні мовних явищ, виявляє тенденції розвитку мовної системи, проводить цілеспрямовану мовну політику, сприяє втіленню норм у мовну практику [1].

Культура мови має регулювальну функцію, адже пропагує нормативність, забезпечує стабільність, рівновагу мови, хоча водночас живить її, оновлює. Вона діє між літературною мовою і діалектами, загальнонародною, між усною і писемною формами.

Мовленнєва культура особистості великою мірою залежить від її зорієнтованості на основні риси бездоганного,